

— alakuljon ki bennük belső minőségi igény mind a befogadás, mind a továbbadás-tanítás terén;

— olyan zenei ízléssel rendelkezzenek, mellyel biztosan tájékozódnak napjaink zenei stílusai között;

— érezzék át a közös keresztyén egyházzenei gyökerek, református egyházzenei hagyományok és történeti értékek ápolásának fontosságát.

Eddigi eredményeinket, sikereinket csupán kiindulópontnak tekintjük. Oktatási és nevelési céljainkat, eszközeinket állandóan próbáljuk javítani, finomítani, magunkat pedig az egyházzene terén folytonosan továbbképezni.

Terveink az elkövetkező időszakra:

— az oktatás minőségi szintjének emelése, az orgonaoktatás fokozatos fejlesztése;

— tartalmilag közelíteni a főiskolai szintű egyházzenesz képzéshez;

— szakmai jellegű kirándulások szervezése;

— az oktatás tárgyi feltételeinek javítása, kottatár, hangtár, zenei könyvtár bővítése, hangszerállomány javítása, az elméleti tárgyak oktatásához egy jó minőségű pianinó beszerzése, a díszteremben egy hordozható kisorgona felállítása;

— a nagykőrösi templom megépülő orgonáján zenés áhítatok, egyházzenei rendezvények szervezése.

Idén nyolc kántorszakos hallgató végzett főiskolánkon. Reménykedünk, hogy továbbviszik főiskolánk szellemiségét, a tanultakat Isten dicsőségére, református egyházunk előmenetelére tudják fordítani.

Dobszay László

A kecskeméti egyházzene-pedagógiai konferencia megnyitója

Az egyházi iskolának az énektanítás szempontjából mindenki másnál jobb az esélyei. Az ének-zeneoktatás évszázadokon át igen gyakorlati célú volt. Amióta azonban az általános közoktatást bevezették, az iskolában nehezen találja a helyét. Az iskola főhatóságai —s maga az iskola is— hajlamosak azt jelentéktelen melléktárgynak nézni, a diákok meg úgy érzik, nem az életnek, hanem az iskolának, sőt nem egyszer a tanárnak tanulják a tárgyat. S nem sok a különbség, akár az ún. száraz etűdőzés, akár az élményszerzőnek szánt tanári túlmutatva a diákoknak a zenével való tényleges kapcsolatát létrehozni és áradozás uralkodik az órán. Csak a legjobb tanárnak sikerül önmagán s a tanórán őket egy életre elkötelezni a zene, méghozzá a jó zene mellett. Az egyházi iskolának, ismétlem, mindenki másnál jobb az esélyei, hogy e nehézségen átlépjen.

Az ének–zene a régi európai iskolában az istentisztelettel szorosan összekapcsolódó, mintegy azt előkészítő tantárgy volt. Természetesen adott ún. általános zenei műveltséget is, olyan ismereteket és készségeket, melyek birtokában bármely zenét, akár a világi zenét is birtokba vehette később a diák. De a *schola* és kórus egységessé tette, mindennapos tapasztalattá azt, hogy zenét tanulni kell, érdemes. A XV. századi magyar diák megtanulta, de meg is tapasztalta ennek a mondatnak az igazságát: „A zeneművészet tudása szerfölött hasznos, mert az birtoklóját tökéletesíti, sokféle haszonnal jár, sőt még állások és méltóságok elnyeréséhez is hozzásegít.” (Szalkai László jegyzete) Amikor az iskolások csapata legalább napjában kétszer átvonult a templomba, hogy reggel és a mise után a vesperás alkalmából a felnőttek kórusában részt véve énekelje a dicséretet, akkor ott nemcsak a kor legjobb zenéjét hallhatta napról-napra, nemcsak azt látta, hogy amit ő tanul, azt a felnőttek is szinte mindennél jobban értékelik (hiszen abban a korban még az istendicséret minden szava még énekelve hangzott el), de azt is megtapasztalhatta, hogy a memorizálás, a kottaolvasás, az elméleti tudás közvetlenül, már holnap hasznosítható, sőt nélkülözhetetlen felszereltség. Azt sem kellett bizonygatni, hogy csak a legjobb zene érdemes a tanulásra. A régi századok egyháza még meg volt győződve arról, hogy az ember az istentiszteletbe csak az ereje szerint legjobbat viheti be. És ha valaki úgy gondolná, hogy a gyerekeknek ez a „legjobb” túl magas, ezt az ellenvetést a régi ember meg sem értené. A gyermek ugyanis számára nem elkülönülő lény, hanem egy együttműködő társadalomnak a része. Amikre a gyermek még nem képes, azt megvalósítják ennek az együttműködésnek keretében a nála öt, tíz, húsz évvel öregebbek; a gyerekek elég, ha hallgatja, mert így lesz képes ő is megvalósítani öt, tíz, húsz év múlva.

Ha az énektanítás ma elszántan keresi, hogyan tudná valamiképpen visszanyerni ezt a fajta életszerűséget, az egyházi iskolának nem kell azt keresnie, elég a régi iskola leckéjét megtanulnia. Persze nem arról beszélek, hogy az egyházi iskola mondjon le általános zenei műveltségéről vagy valami izolált egyházi értékrendet alakítson ki, a célok, a módszerek, a tananyag sok tekintetben közös minden más iskola énekórájával. Mégis az istentisztelet olyan közösségi élményt adhat a jó zenével való élésről, amit mások nagy nehézséggel próbálnak kiagyalni. De csak akkor van ez így, ha a templom valóban a legjobbat nyújtja, s nem kell azt a fájó disszonanciát éreznünk az egyházi értékrend és az igazi értékrend között, ami egy komolyabb gondolkodású zenésznek manapság annyi fájdalmat okoz. Amellett az egyházi iskola gondtalanabban nyúlhat az egyházi énekrepertoár gazdag kincstárához, hiszen egészen a XVIII. századig szinte minden stílus gazdagon ontotta egyházzenei termését. Ebben a termésben sokkal könnyebb megtalálni a számunkra is megközelíthető alkotásokat, mint a világi műfajok többségében. Végül pedig egy egyházi iskola sugározza, vagy legalábbis sugározni kellene az értékek tisztelőének szellemét, s ha ez valóban sugárzik az iskola életének egészéből, akkor talán azt sem kell bizonygatnunk, hogy miért ér többet Bach a slágernél.

De ezeket a lehetőségeket az egyházi énektanítás csak kemény munkával tudja kihasználni. A magára hagyott, a tudásgyarapodás és új indítások forrásaitól elzárt tanár tanácstalanná és ernyedtté válik. Ezért vagyunk hát itt, hogy az egyházi iskolák énektanárai számára a tudásgyarapodás és új indítások új forrásait próbáljuk megnyitni. Fogjanak össze, leljenek támaszra ebben a közösségben, élésszék fel magukban és egymásban a tudni vágyást, gondolkodási készség, pedagógiai alkotóerő szellemét!

Hírek

Egyházzene-pedagógiai konferencia Kecskeméten

Több évtizedes kényszerű szünet után 1990-ben újra elkezdődött a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskolán, önálló tanszék keretében az egyházzene oktatása. A régi-új szak igen sok érdeklődőt vonzott, főiskolai hallgatókat éppúgy, mint diplomás muzsikusokat. A példa nyomán több más felsőoktatási, sőt közép-fokú intézményben is nyíltak egyházzenei szakok, azzal a közös céllal, hogy magas fokon képzett szakembereket bocsássonak ki a különböző egyházzenei feladatok ellátására, s ezáltal a hitélet elmélyítését is szolgálják.

A Magyar Egyházzenei Társaság egyházzene-pedagógus tagozata országos ökumenikus konferenciát rendezett 1996. november 8. és 10. között a kecskeméti Piarista Gimnáziummal közös szervezésben. A találkozó céljaként az egyházzenei oktatás helyzetének és feladatainak áttekintését jelölték meg mind a felekezeti, mind pedig az állami intézményekben, az oktatás különböző szintjein.

A találkozó ökumenikus jellegét már a helyszínek is kifejezték. A megnyitót a Református Internátus dísztermében tartották, ahol *Futó Béla*, a Piarista Gimnázium igazgatója és *Szabó Gábor* református esperes köszöntötte a résztvevőket.

A bevezető előadást *Dobszay László* tartotta, majd *Szabó Helga* ny. főiskola tanár „Kodály tanításának alkalmazása az egyházzeneire” címmel Kodály életművének az egyházzeneészeket érintő tanulságait szemlélte ifjúságának, tanulóéveinek, egyházi kapcsolatainak kevésbé ismert tényeivel.

Az ezt követő hangversenyen a budapesti egyházzenei tanszék *Soós András* vezette kamarakórusa a Társaság kiadvány-sorozatának az egyházzenei képzést szolgáló anyagából adott elő „kedvcsináló” válogatást.

A konferencia középpontjában a 9-én délelőtt tartott vitafórum állt „Az egyházzenei oktatás helyzete a felekezeti és az állami oktatási intézményekben, a különböző oktatási szinteken” címmel, a Piarista Gimnázium dísztermében és tantermeiben. A beszélgetést *Molnár Johanna*, a Magyar Egyházzenei Társaság egyházzene-pedagógus tagozatának vezetője és *Szűcsné Hobaj Tünde*, a Műve-